

«ШАЙКЕНОВ ШӘКІРТТЕРІ ҚАУЫМДАСТЫҒЫ» ҚБ БІЛІМ БЕРУ ЖОБАСЫ

ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЕКТ
ОО «АССОЦИАЦИИ УЧЕНИКОВ
ШАЙКЕНОВА»

«Street Law Kazakhstan»

**«КАК ПРЕПОДАВАТЬ
ИНТЕРАКТИВНЫЕ ОНЛАЙН-УРОКИ
ПО ЗАЩИТЕ ОТ БУЛЛИНГА И
КИБЕРБУЛЛИНГА ДЛЯ ШКОЛЬНИКОВ
И ИХ РОДИТЕЛЕЙ»**

**«ОҚУШЫЛАР МЕН ОЛАРДЫҢ АТА-
АНАЛАРЫН БУЛЛИНГ МЕН
КИБЕРБУЛЛИНГТАН ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ
ИНТЕРАКТИВТІ ОНЛАЙН
САБАҚТАРДЫ ҚАЛАЙ ӨТКІЗУГЕ
БОЛАДЫ»**

Халида Ажигулова, доктор права (PhD), ученая-юрист по правам человека,
координатор образовательного проекта Street Law Kazakhstan

Гульшат Такишева, магистр права, администратор проектов ОО
«Ассоциация учеников Шайкенова», координатор образовательного
проекта Street Law Kazakhstan

ОБЗОР СЕССИИ СЕССИЯҒА ШОЛУ

1. **О проекте Street Law Kazakhstan**
Street Law Kazakhstan жобасы туралы
2. **Принципы и цели методики Street Law**
Street Law принциптері және әдіс мақсаттары
3. **Интерактивный урок по защите от буллинга (оффлайн)**
Буллингтен қорғану туралы интерактивті сабақтар
4. **Интерактивный урок по защите от кибербуллинга (онлайн)**
Кибербуллингтен қорғану туралы интерактивті сабақтар
5. **Вопросы и ответы/ Сұрақтар мен жауаптар**

ЧТО ТАКОЕ STREET LAW? STREET LAW ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

- **1972 г.: Международная образовательная программа была разработана в профессорами права и студентами-юристами Georgetown University в Вашингтоне, США.**
- **1972 жылы: Халықаралық білім беру бағдарламасын Вашингтондағы Джорджтаун университетінің заң профессорлары мен студенттер-заңгерлері жасаған, АҚШ, Вашингтон.**

History **STREET LAW** INC.

In 1972, a group of Georgetown law students recognized an unmet need in the young people of Washington, DC.

They developed Street Law to help them understand how the law impacts their everyday lives.

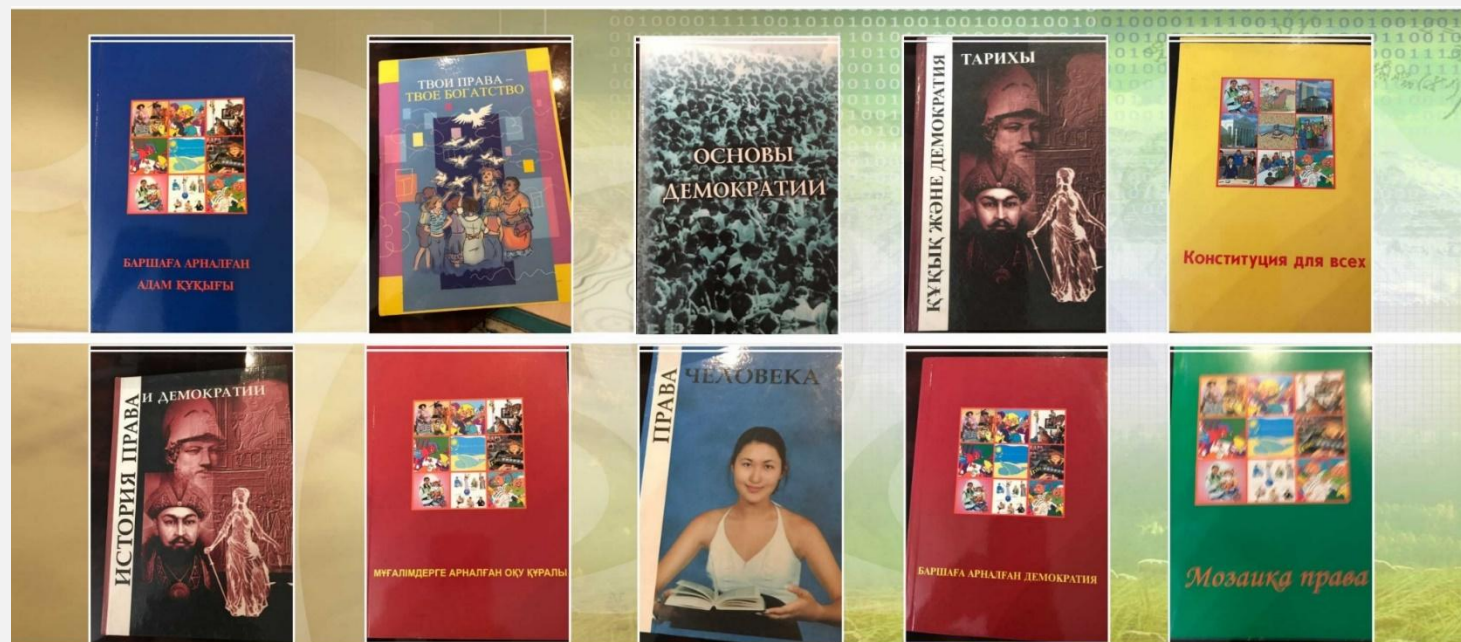
1998 ГОД: STREET LAW В ЦЕНТРАЛЬНОЙ АЗИИ

1998 ЖЫЛЫ: STREET LAW ОРТАЛЫҚ АЗИЯҒА КЕЛДІ

- **1998-2005 жылдар аралығында ҚазМЗА-дың заң профессорлары және заң факультетінің студенттері жыл сайын Алматы мен Қазақстанның басқа аймақтарындағы 38 мектепте сабақ берді.**
- **5-11 сынып оқушыларына адам құқықтары бойынша 7 оқулық шығарылды.**
- **С 1998 по 2005 года профессора права и студенты-юристы КазГЮУ ежегодно преподавали в 38 школах Алматы и других регионах Казахстана.**
- **Было издано 7 учебников по правам человека для школьников 5-11**

STREET LAW KAZAKHSTAN ОҚУЛЫҚТАРЫ УЧЕБНИКИ STREET LAW KAZAKHSTAN

STREET LAW САБАҚТАРЫ ҮЛГІСІ

ПРИМЕР УРОКОВ STREET LAW

STREET LAW БАҒДАРЛАМАСЫНЫҢ САБАҚ ТАҚЫРЫПТАРЫ

ТЕМЫ УРОКОВ ПРОЕКТА STREET LAW

- **Всеобщая декларация прав человека/**
- **Право на жизнь/**
- **Равенство всех перед законом/ Заңнын алдында барлығы тең**
- **Равноправие мужчин и женщин**
- **Свобода слова**
- **Свобода вероисповедания**
- **Права потребителей**
- **Правоспособность, дееспособность и деликтоспособность**
- **Право на личную неприкосновенности**
- **Право на труд**
- **Право жить и воспитываться в семье**
- **Адам құқықтарының жалпыға бірдей декларациясы**
- **Өмір сүру құқығы**
- **Барлығының заң алдындағы теңдігі**
- **Ерлер мен әйелдердің теңдігі**
- **Сөз бостандығы**
- **Дін бостандығы**
- **Тұтынушылардың құқығы**
- **Құқықтық қабілеттілік, сыйымдылық және жауапкершілік**
- **Жеке басына қол сұғылмаушылық құқығы**
- **Еңбек ету құқығы**
- **Отбасында тұру және өсу құқығы**

ИНТЕРАКТИВНЫЕ МЕТОДЫ **STREET LAW**

- **Воображаемая прогулка**
- Разминки
- **Мозговой штурм**
- Открытые вопросы
- **Работа в малых группах**
- Анкетирование
- **Дебаты**
- Судебный процесс
- **Займи позицию!**
- Пирамида мнений
- **Рольевые игры и моделирование ситуации**
- Решение казусов
- **Ажурная пила**
- Работа со сказками
- **Ойда серуендеу**
- **Қыздырыну**
- **Ми шабылуы**
- **Ашық сұрақтар**
- **Шағын топтармен жұмыс істеу**
- **Анкета**
- **Дебаттар**
- **Сот процессі**
- **Позиция таңда**
- **Пікірлер пирамидасы**
- **Рольдик ойындар және жағдайды модельдеу**
- **Казустарды шешу**
- **Ойулы ара**
- **Ертегілермен жұмыс жасау**

STREET LAW ӘДІСІНІҢ ПРИНЦИПТЕРІ ЖӘНЕ МАҚСАТТАРЫ

ПРИНЦИПЫ И ЦЕЛИ МЕТОДИКИ STREET LAW

- Основано на педагогике сотрудничества и демократическом стиле преподавания/
- **Бірлескен педагогика мен демократиялық оқыту стиліне негізделген**
- Обучать **ЗНАНИЯМ**: права и обязанности, механизмы защиты прав/
Білімге үйрету: құқықтар мен міндеттер, құқықты қорғау тетіктері
- Практиковать **НАВЫКИ**: критическое мышление, эмоциональный интеллект, командная работа, урегулирование конфликтов, решение задач, навыки эффективных коммуникаций, навыки презентации/
- **Тәжірибе дағдылары: сыни ойлау, эмоционалды интеллект, топпен жұмыс, жанжалдарды шешу, мәселелерді шешу, тиімді қарым-қатынас дағдылары, презентациялар**
- Формировать **ЦЕННОСТИ**: этика, порядочность, честность, справедливость, эмпатия, равенство и т.д./
Құндылықтар қалыптастыру: этика, әдептілік, адалдық, әділдік, жанашырлық, теңдік және т.б.
- Социальная цель: защита детей от буллинга и насилия, превенция суицида, создания безопасной, инклюзивной и уважительной школьной среды/
- **Әлеуметтік мақсат: балаларды зорлық-зомбылықтан және буллингтен қорғау, өзін-өзі өлтірудің алдын алу, қауіпсіз, инклюзивті және сыйластық мектеп ортасын құру**

РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ ШКОЛ/ МЕКТЕПТЕРГЕ ҰСЫНЫС:

1. Проводить в классе интерактивные уроки по защите детей от буллинга:

«Правила поведения в обществе» (40 минут)

«Что такое буллинг и как от него защититься» (40 минут)

2. Принять антибуллинговые инструменты для школ: политику, кодекс и памятку для родителей

1. Балаларды буллингтен қорғау туралы сыныпта интерактивты сабақтар өткізу:

«Қоғамдағы мінез-құлық ережелері» (40 минут)

«Буллинг дегеніміз не және одан қалай қорғану қажет» (40 минут)

2. Мектепте антибуллингке арналған әдістерді қабылдау: саясат, кодекс және ата-аналарға арналған жадынама

МЕТОДОЛОГИЯ STREET LAW

STREET LAW ӘДІСТЕРІ

СТРОЕНИЕ УРОКА/ САБАҚ ҚҰРЫЛЫМЫ

- 1. Разминка/**ҚЫЗДЫРУ**
- 2. Цели урока: «Что мы узнаем на этом уроке?»/ **Сабақтың мақсаты: «Осы сабақтан біз нені білеміз?»**
- 3. Вопросы по теме: вовлечение /**Тақырып бойынша сұрақтар: балаларды қатыстыру**
- 4. Информационная часть: юридический словарь + практика применения права/**Ақпараттық бөлім: заң сөздігі + құқықты қолдану тәжірибесі**
- 5. Практическая игровая часть: нужно показать конфликт ценностей/**Практикалық ойын бөлігі: құндылықтардың қайшылығын көрсету керек**
- 6. Контрольные вопросы/ **Бақылау сұрақтар**
- 7. Вопросы от школьников/ **оқушылардың сұрақтары**

**ПРИМЕРЫ ИНТЕРАКТИВНЫХ УРОКОВ
STREET LAW**

**STREET LAW ИНТЕРАКТИВТЫ САБАҚТАРЫНЫҢ
ҮЛГІЛЕРІ**

**«ҚОҒАМДАҒЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ» №1 САБАҚТЫН
ЖОСПАРЫ**

ПЛАН УРОКА №1 «ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ В ОБЩЕСТВЕ»

- 1. Эстафета/ Эстафета**
- 2. Мини-лекция «Зачем нужны правила поведения в обществе» / «Қоғамдағы мінез-құлық ережелері не үшін қажет» шағын-лекция**
- 3. Командная игра «Остров» / «Арал» топтық ойын**
- 4. Составляем Правила нашего класса!/ Сынып ережелерін қабылдаймыз**
- 5. Контрольные вопросы/ Бақылау сұрақтар**

МЕТОД-РАЗМИНКА «ЭСТАФЕТА»

- Попросите ребят встать рядом со своим местом, как при приветствии учителя. Должны образоваться 6 колонн при трех рядах. В каждой колонне должно быть равное количество учеников.
- Дайте каждому первому ученику в колонне ручку/карандаш или фломастер и попросите передать как можно быстрее назад, при этом специально не объясняя правила игры. Когда эти предметы будут переданы, и какая-то команда будет считать себя победителем, то учитель должен сказать: «Извините, я не так объяснил, нужно было передавать ручку только через ПРАВОЕ плечо». Потом ситуация повторяется.
- Во второй раз нужно сказать, «Извините, я забыл добавить, что нужно делать поворот/нельзя оглядываться назад»... Так можно сделать еще 2 раза.
- После 3-го раза учитель должен назвать победителем проигравшую команду, назвав какую-нибудь несправедливую причину, например: «В этой команде больше девочек или больше детей в свитерах».
- Нужно поздравить «победителю» и попросить всех сесть за свои парты. После этого начинаем обсуждение.
- Если ученики ничего не говорят, можно самостоятельно остановить игру через некоторое время и начать обсуждение с классом.

«ЭСТАФЕТА» ҚЫЗДЫРУ ӘДІСІ

- Балаларды өз парталарынан тұрып, өздерінің орнының жанына тұруды сұраңыз. Үш қатарда 6 баған болады. Әр бағанда оқушылардың саны бірдей болуы қажет.
- Арнайы ойын ережелерін түсіндірмей отырып, бірінші тұрған оқушылардың бәріне қалам/қарандаш немесе фломастер беріп бағамның соңында тұрған оқушыға мүмкіндігінше тезірек артқа берулерін талап етіңіз. Балалар қолындағы заттарды беріп болғаннан кейін, өздерін жеңімпаз сезінгеннен кейін, мұғалім: « Ойбу, сендерге қаламды он жағаларыңнан беруді айтпаппын ғой деп айту қажет!» Осыдан кейін жағдай қайталанатын.
- Екінші ретте «Кешіріңдер, мен сендерге арттарына арамауларыңды/бұрылмауларыңды айтпайкетіппін» деп айту керек... Солай тағы 1-2 рет қайталауға болады
- Үшінші реттен кейін мұғалым, жеңіліп қалған топты, әділетсіз бір себепті атап: мысалы: «Бұл топта қыздар көбірек немесе свитер киген балалар көбірек деп» жеңімпаз атап құттықтау керек! Жеңімпазды құттықтап балаларды орындарына отырғызу керек. Осы дан кейін пікірталасқа кірісу керек.
- Оқушылар ештеңе айтпаған жағдайда, ойынды тоқтатып, пікірталасты бастаныңыз!

МЕТОД-РАЗМИНКА «ЭСТАФЕТА» ПРОДОЛЖЕНИЕ

- **Задайте школьникам вопросы:**

1. Как вы думаете, у нас получилось поиграть в эту игру? Вы остались довольны? (Дети должны быть недовольны несправедливым результатом)
2. Почему у нас игра не получилась? (потому что не было четких правил)
3. Кто должна/должен была/был определить правила игры?
4. Зачем нужны правила игры?
5. А какие правила игры есть в других видах спорта в волейбол? Шахматы? Футбол? Фигурное катание?
6. Какие правила существуют в обществе? Кто их устанавливает?
7. Что дают правила обществу? Почему люди их соблюдают?
8. Какие правила поведения вы можете назвать?
9. Так возможно ли жить в обществе без правил?

«ЭСТАФЕТА» ҚЫЗДЫРУ ӘДІСІНІҢ ЖАЛҒАСЫ

- Оқушыларға келесі сұрақтарды қойыңыз:
 1. Балалар қалай ойлайсыздар, бұл ойынды ойнай алдық па? Ойынға ризасындар ма? (Әдетте балалар, әділетсіздік нәтижеге қанағаттанбауы керек)
 2. Неліктен біздің ойын болмай қалды? (себебі ойынның ережесі болған жоқ)
 3. Ойын ережелерін кім анықтау керек еді ?
 4. Ойын ережесі не үшін керек?
 5. Басқа спорт ойындарында қандай ережелерді білесіңдер, мысалы волейбол? Шахмат? Футбол? Мәнерлеп сырғанау?
 6. **Қоғамда қалыптасқан қандай ережелермен танысындар? Оларды кім ойластырады?**
 7. **Қоғамдағы ережелер адамдарға не береді? Адамдар неліктен оны ұстанады?**
 8. **Қандай мінез-құлық ережелерін атай аласындар?**
 9. **Ережесіз қоғамда өмір сүру мүмкін бе?**

МИНИ-ЛЕКЦИЯ *ШАҒЫН -ЛЕКЦИЯ

- «Человек – существо общественное». Как вы думаете, что это означает?
- «Адам – қоғам жаратылысы» Бұл нені білдіреді, қалай ойлайсыздар?
- Человек не может жить один, без общества себе подобных. Но, так как мы все индивидуальны, неповторимы, между нами могут возникать противоречия, разногласия, и даже конфликты.
- **Адам жалғыз өзі, басқа адамдарсыз, қоғамсыз тұра алмайды, Бірақ, біз барлығымыз бірегей болғандықтан, қайшылықтар, келіспеушіліктер, тіпті қақтығыстар арамызда туындауы мүмкін.**
- **Например:** Кто из вас любит слушать музыку? Какую музыку вы любите слушать? Кто любит слушать громкую музыку? У нас у всех есть право слушать любую музыку, которая нам нравится.
- А вы можете слушать громкую музыку ночью? **Ответ:** ночью мы не можем слушать музыку, чтобы не мешать другим людям, соседям, потому что у них есть право на отдых в ночное время.

То есть наши права заканчиваются там, где начинаются права других людей.

И у нас у всех есть ОБЯЗАННОСТЬ уважать права других людей.

- Более того у нас есть закон, который запрещает шуметь ночью. Поэтому если вам мешают соседи громкой музыкой ночью, вы и ваши родители имеете право вызвать полицию, и полиция может попросить соседей не шуметь, и оштрафовать соседей, если они нарушают тишину во второй раз.
- Чтобы все мы могли жить в гармонии друг с другом и наслаждаться нашей жизнью в обществе, нам всем необходимо договориться о некоторых общих правилах поведения.

МИНИ-ЛЕКЦИЯ (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

- **ВОПРОС КЛАССУ:** «Можно ли в обществе жить без правил?» **Ответ:** Нет
- **СЫНЫПҚА СҰРАҚ:** «Қоғамда ережесіз тұруға болады ма?» **Жауабы:** Жок

Учитель задает поочередно ситуации и спрашивает у класса: «Какие правила мы должны соблюдать в следующих ситуациях?» Ученики должны назвать все правила:

1. Вам нужно перейти дорогу / **Жол өткен жағдайда**(Ученики могут ответить: «переходить на зеленый свет светофора, посмотреть влево-вправо, переходить по зебре и т.п.)
2. Вам нужно сделать покупки в магазине/ **Дүкенде азық-түлік, тауарлар сатып алар кезде** (Ученики могут ответить: «нужно взять деньги, не раскрывать упаковку продуктов пока не оплатил, взять чек и т.п.)
3. Мы отмечаем Новый год/ **Жаңа жылды қарсы алрар кезде** (Ученики могут ответить: нужно убрать дом, помочь купить продукты, выбрать подарки, накрыть на стол, пригласить гостей домой, дожждаться полуночи, зажечь фейерверки и т.п.)

МИНИ-ЛЕКЦИЯ (ПРОДОЛЖЕНИЕ)

- **Учитель :** У нас есть разные правила поведения (Учитель должен показать на плакате (или заранее написать на доске) термины и их определения и каждый раз спрашивает примеры у школьников. Например, «Какие обычаи Вы знаете?»)

Юридический словарьк (это нужно написать на плакате)/ Заң сөздігі (бұны алдын ала плакатқа жазып қою қажет):

- **Правило поведения** – эталон, образец поведения.

Тәртіп ережелері – эталон, тәртіп үлгісі

- **Обычаи** – правила поведения, в силу многократного поведения ставшие привычкой.

Әдет-ғұрыптар - бұл қайталанатын мінез-құлықтың салдарынан әдетке айналған тәртіп ережелері

- **Нормы морали/нравственности** – правила поведения, которые строятся на представлении людей о добре и зле, справедливости, честности, порядочности.

Адамгершілік / этика нормалары дегеніміз - адамдардың жақсылық пен жамандықты, әділеттілікті, адалдықты, әдептілікті қабылдауына негізделген мінез-құлық ережелері.

- **Религиозные нормы** – правила поведения, обряды, ритуалы, установленные религиями и религиозными организациями – мечетью, церковью, храмом и т.п.

Діни нормалар - діндер мен діни ұйымдар белгілеген мінез-құлық ережелері, рәсімдер, рәсімдер - мешіт, шіркеу, ғибадатхана т.б.

- **Нормы права** - правила поведения общества, выражающие представления людей о справедливости, обеспечиваемые государством
- **Құқық нормалары - мемлекет ұсынатын әділеттілік туралы адамдардың идеяларын білдіретін қоғамның мінез-құлық ережелері**

ИГРА «ОСТРОВ»

- **Учитель делит учеников на группы по 6 человек, каждой группе нужно дать по одному плакату и набору фломастеров для рисования, и говорит:**
- **«Представьте, что вы все плыли на корабле. Корабль потерпел кораблекрушение, и вы оказались на необитаемом Острове. Вам теперь нужно решить, как вы будете жить на этом острове.**
- **В течение 10 минут напишите на плакатах:**
- **Какие у вас будут правила на этом острове?**
- **Кто за что отвечает? (Кто собирает еду? Кто готовит еду? Кто строит хижину? Кто защищает от диких животных и т.п.)**
- **Как Вы будете выбираться с этого острова?**
- **«Через 10 минут, каждая команда должна представить свой остров и правила всему классу».**

«АРАЛ» ОЙЫНЫ

- Мұғалім оқушыларды 6 топқа бөледі, әр топқа бір плакат және сурет салу үшін маркерлер жиынтығы беріліп, былай дейді: «Елестетіп көріңізші, бәріңіз кемеде болдыңыздар.
- Кеме апатқа ұшырап, сіз шөлді аралға тап болдыңыз. Енді сіз осы аралда қалай өмір сүретіндігіңізді шешуіңіз керек.
- 10 минут ішінде постерлерге жазыңыз:
- Бұл аралда сізде қандай ережелер болады?
- Кім не үшін жауап береді? (Азық-түлікті кім жинайды? Тамақты кім дайындайды? Үйшіктерді кім салады? Кім жабайы жануарлардан қорғайды және т.б.)
- Бұл аралдан қалай кетесіз?

«10 минуттан кейін әр команда өздерінің аралын және ережелерін бүкіл сыныпқа ұсынуы керек.»

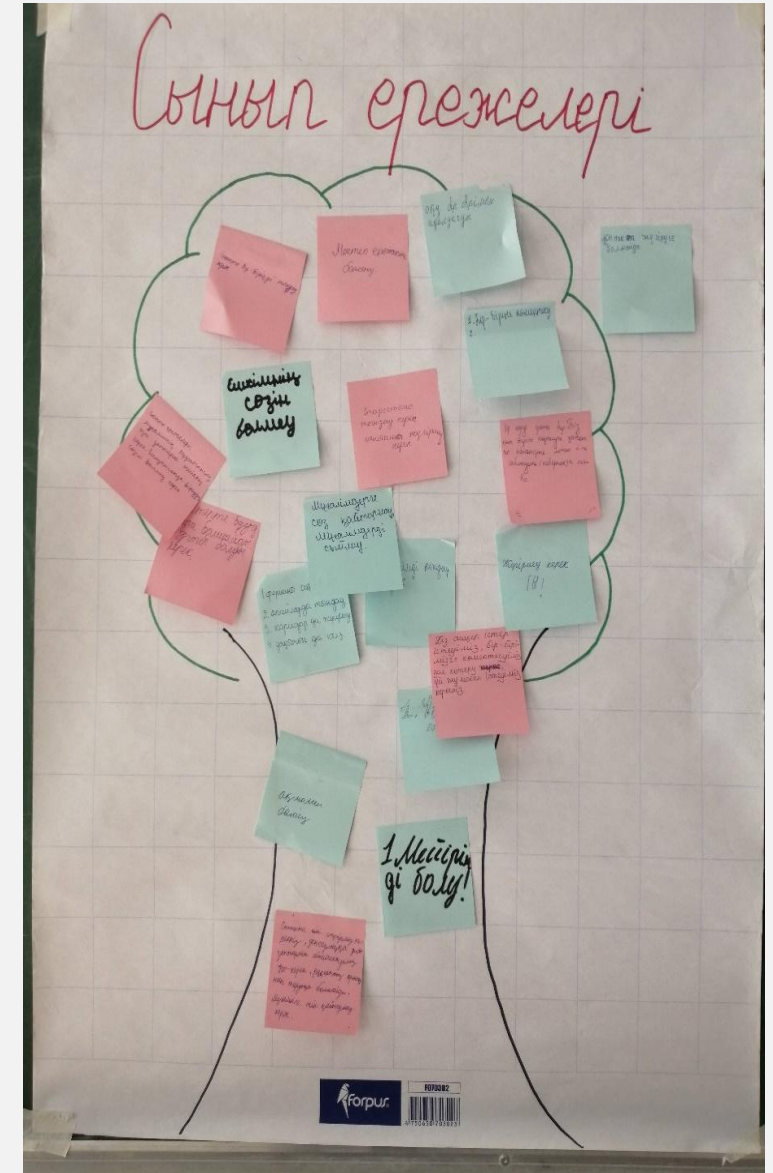
Игра «Остров»: пример рассадки учеников «АРАЛ» ойыны: оқушыларды отырғызу үлгілері

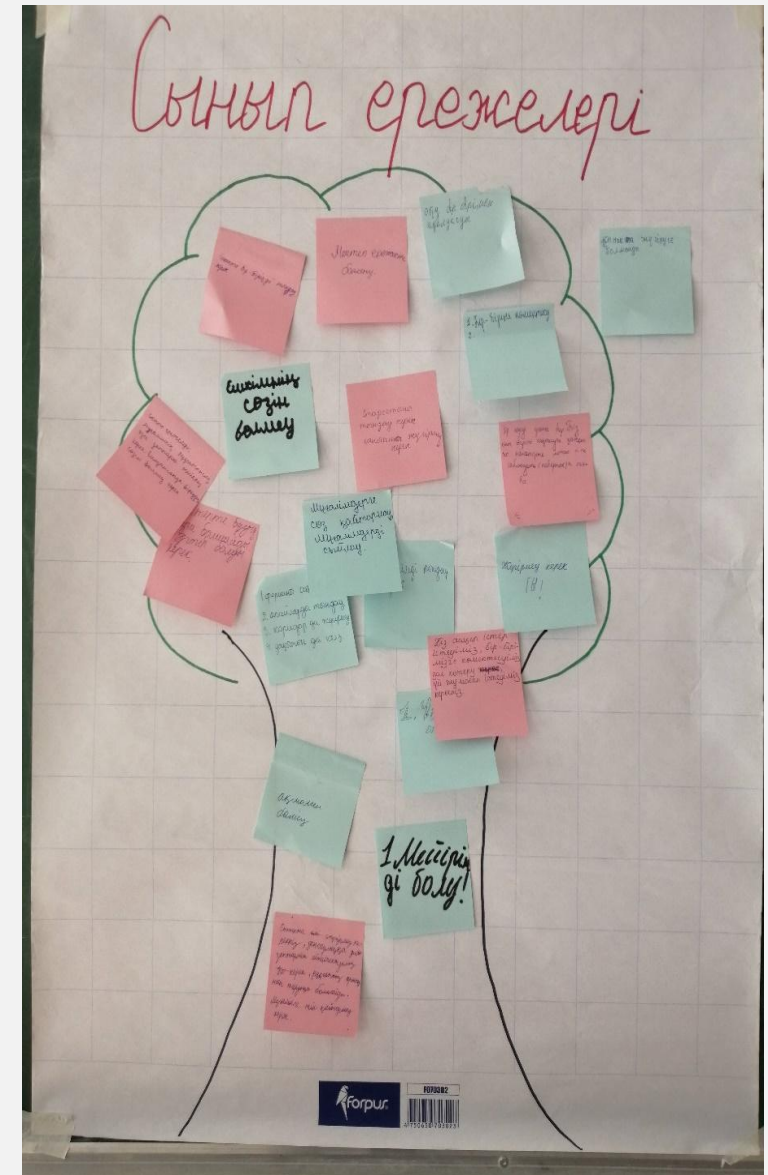
Написание правил нашего класса

- Когда ребята представят свои плакаты, учитель должен предложить ребятам составить правила поведения для своего класса и вместе с ними предлагает варианты и записывает их на плакате:
- **Например, как вариант:**
- Уважать мнение друг друга/ Бір-біріміздің ойын, пікірін құрметтеу
- Поднимать руку перед ответом/жауап берерде қол көтеру
- Не говорить друг другу неприятные слова / Бір –бірімізге жағымсыз сөз айтпау
- Не делать действия, которые не приятны другим ученикам/Басқа оқушыларға ұнамайтын әрекет жасамау
- Не бить друг друга (такие варианты часто предлагают сами ученики)/ бір – бірімізге қол жұмсамау (әшейінде балалар бұны өздері келтіреді)
- **Учитель** резюмирует: «Все согласны с этими правилами? Что еще мы можем добавить? А что мы будем делать, если кто-то нарушит правила?»
- **Учитель может предложить следующий вариант:** «Если кто-то нарушает правила, другие дети в классе должны сказать ему/ей : Ты нарушил правило класса. Больше не нарушай!» Также обязательно сообщайте мне, Вашему учителю или классному руководителю, если кто-то нарушает эти правила класса. А нарушивший должен признаться и сказать: «Я больше не буду нарушать».

СЫНЫП ЕРЕЖЕЛЕРІН ҚҰРАСТЫРАМЫЗ

- Балалар өздерінің плакаттарын көрсеткеннен кейін, мұғалым балаларға сынып ережелерін жазуға ұсынады, өзінде балалармен қосылып, мысалдар келтіріп плакатқа ережелерді жазып бастайды:
- Мысалы, төмендегідей:
- Бір-біріміздің ойын, пікірін құрметтеу
- Жауап берерде қол көтеру
- Бір –бірімізге жағымсыз сөз айтпау
- Басқа оқушыларға ұнамайтын әрекет жасамау
- Бір –бірімізге қол жұмсамау (әшейінде балалар бұны өздері келтіреді)
- Мұғалым қортынды шығарады: «Барлықтарын осы ережелермен келісесіндерме? Тағыда не қосаламыз? Біреуіміз ережені бұзсақ не жасаймыз?»
- Мұғалым келесі нұсқаларды ұсынады: «Егер біреуіміз ережені бұзсақ, басқа сыныптағы балалар оған былай айту қажет: Сен біздің сыныбымыздың ережесін бұздың, ендігі де бұзба!» Сонымен қатар. егер арамызда біреу сынып ережесін бұзса, міндетті түрде мұғалымға, сынып жетекшісіне міндетті түрде айту қажет. Ал ережені бұзған бала, қателігін мойындап «Үнді ережені бұзбаймын» деп айту керек.

ПЛАН УРОКА №2

«ЧТО ТАКОЕ БУЛЛИНГ И КАК ОН НЕГО ЗАЩИТИТЬСЯ?»

№2 САБАҚ ЖОСПАРЫ «БУЛЛИНГ ДЕГЕНІМІЗ НЕ ЖӘНЕ ОДАН ҚАЛАЙ ҚОРҒАНУЫМЫЗ КЕРЕК?»

1. Разминка: Вопрос классу: «Как Вы понимаете буллинг?»

Қыздыру: Сыныпқа сұрақ: «Буллинг дегенді қалай түсінесіздер?»

2. Мини-лекция: определение буллинга, отличие буллинга от конфликта, как защититься от буллинга

Шағын-лекция: Буллинг анықтамасы, булингпен жанжалдын айырмасы, булингтен қорғану.

3. Работа в малых группах: «Что делать, если ты пострадал или стал свидетелем буллинга?»

Шағын топтардағы жұмыс: «Егер сен булингтен зардап шексең немесе булингтің куәсі болсаң не істеу керек?»

4. Игра «Займи позицию» - можно ли бить детей?

Балаларды ұруға болады ма? - «Позицияны таңдаңыз» ойыны.

5. Контрольные вопросы/ Бақылау сұрақтар

ЧТО ТАКОЕ БУЛЛИНГ?
БУЛЛИНГ ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

БУЛЛИНГ ЭТО:

- Это нежелательное, агрессивное и повторяющееся поведение
- Ведет к реальному или кажущемуся нарушению баланса сил на основе возраста, телосложения или социального статуса.
- Это намеренное и регулярное причинение вреда
- Совершается одним человеком или группой лиц другому человеку
- Это вид психологического и физического насилия
- Серьезное нарушение прав человека
- **Виды:** запугивание, унижение, распространение слухов, словесное или физическое нападение, умышленное исключение из группы, порча и прятание чужих вещей
- **Роли в буллинге:** буллер-агрессор, пострадавший и свидетели
- Часто **ребенок-буллер** сам является пострадавшим от буллинга

БУЛЛИНГ ДЕГЕНІМІЗ НЕ?

- Бұл қалаусыз, агрессивті және қайталанатын мінез-құлық.
- Жастық, денелік немесе әлеуметтік мәртебеге байланысты нақты немесе сезілетін теңгерімсіздікке әкеледі.
- Бұл қасақана және тұрақты зиян
- Бір адам немесе адамдар тобымен екінші адамға зиян келтіру
- Бұл психологиялық және физикалық зорлық-зомбылықтың бір түрі
- Адам құқықтарын өрескел бұзу
- Буллинг түрлері: қорқыту, қорлау, қауесеттер тарату, ауызша немесе физикалық шабуыл жасау, топтан әдейі шығарып тастау, басқа адамдардың заттарын бүлдіру және жасыру
- Буллингтегі рөлдер: буллер-агрессор, зардап шеккен адам және куігерлер
- Көбінесе буллер-бала өзін қорлаудың құрбаны болады

**БУЛЛИНГ: БҰЛ ЖАНЖАЛ МА, ЖОҚ ПА?
АЙЫРМАШЫЛЫҚТАРЫ ҚАНДАЙ?**

**БУЛЛИНГ: КОНФЛИКТ ИЛИ НЕТ?
В ЧЕМ ОТЛИЧИЯ?**

БУЛЛИНГ ИЛИ КОНФЛИКТ?

	Конфликт	Буллинг
1	Обе стороны обладают одинаковой силой влиять на ситуацию. Есть возможность постоять за себя.	Существует неравенство сил. Тот, кто травит, считает, что он сильнее, что у него есть власть над другими в силу своего статуса или других качеств. Тот, кого травят, ощущает себя беспомощным, не равным. У него нет возможности защититься самостоятельно. Одна из сторон всегда ощущает превосходство, другая чувствует себя подавленной, угнетенной.
2	Конфликт не планируют, он появляется случайно. Эмоции могут зашкаливать и даже выливаться в агрессивные действия, но обычно обе стороны хотят его закончить.	Буллинг – это спланированное издевательство и насилие над другим, изначально более слабым. Цель – намеренное причинение страданий и вреда. Тот, кто издевается, совсем не заинтересован в завершении или прекращении буллинга.
3	У конфликта есть основание, причина, обе стороны несут ответственность за	При буллинге причина травли не в поведении жертвы. Причина – всегда в зачинщике.

БУЛЛИНГ: БҰЛ ЖАНЖАЛ МА, ЖОҚ ПА? АЙЫРМАШЫЛЫҚТАРЫ ҚАНДАЙ?

	Жанжал	Буллинг
1	Екі жақтың да жағдайға әсер етуі бірдей. Өзіңіз үшін тұруға мүмкіндік бар	Биліктің теңсіздігі бар. Буллер өзін күштімін деп санайды, өзінің мәртебесіне немесе басқа қасиеттеріне байланысты басқаларға билік ете аламын деп ойлайды. Қорланған адам өзін тең сезінбейді. Оның өз-өзін қорғауға ешқандай мүмкіндігі жоқ. Тараптардың бірі әрқашан өзін жоғары сезінеді, екіншісі депрессияны, қысымшылықты сезінеді.
2	Қақтығыс жоспарланбаған, кездейсоқ пайда болады. Эмоциялар масштабтан шығып кетуі мүмкін және тіпті агрессивті әрекеттерге енуі мүмкін, бірақ әдетте екі жақ та оны тоқтатқысы келеді.	Буллинг - бұл әдейі қорлау және басқаны қорлау, басынан әлсіз адамды қорлау. Буллинктің мақсаты - қасақана қасірет пен зиян келтіру. Буллер мүлде қорлауды аяқтауға, доғаруға қызықпайды.
3	Жанжалдың себеб бар, болып жатқан жағдайға екі жақ та жауап береді.	Қорлау кезінде жәбірленушінің мінез-құлқы емес. Себебі әрдайым қозғаушыда, буллерде.

БУЛЛИНГ ИЛИ КОНФЛИКТ?

4	<p>Конфликт – это одномоментное действие.</p>	<p>Буллинг – это целенаправленное, повторяющееся регулярное действие с целью унижения и причинения страданий</p>
5	<p>Конфликт – это нормальная часть жизни группы, важная часть взросления.</p>	<p>Буллинг - это ненормальное состояние развития группы. Это издевательства, которые травмируют и делают человека жестоким. Буллинг не имеет отношения к взрослению.</p>
6	<p>Конфликт может быть РАЗРЕШЕН самостоятельно силами сторон.</p>	<p>Буллинг может быть только ПРЕКРАЩЕН. Единственный путь – вмешательство взрослых.</p>

БУЛЛИНГ ИЛИ КОНФЛИКТ?

4	Жанжал дегеніміз - бұл бір реттік әрекет.	Буллинг - бұл қорлау және азаптау мақсатына жасалатын, қайталанатын, жүйелі әрекет.
5	Жанжал - бұл топтық өмірдің қалыпты бөлігі, өсудің маңызды бөлігі.	Буллинг - бұл топтың дамудың қалыпты жағдайы емес. Бұл адамды жарақаттайтын және қатал ететін қорлау. Буллингтің адамның есеюіне еш қатысы жоқ.
6	Жанжал тараптардың күшімен дербес шешілуі мүмкін.	Буллингті тек қана ТОҚТАТУМЕН доғару мүмкін. ТОҚТАТУДЫҢ Жалғыз жолы - ересектердің араласуы

**КАК ЗАЩИТИТЬ СЕБЯ ОТ
БУЛЛИНГА?**

**БУЛЛИНГТЕН ӨЗІНДІ ҚАЛАЙ
ҚОРҒАУ КЕРЕК?**

МЕТОД: РАБОТЫ В МАЛЫХ ГРУППАХ / ШАҒЫН ТОПТАРМЕН ЖҰМЫС ІСТЕУ ӘДІСІ

- Разделите детей на несколько команд по 6 человек и предложите им обсудить в группах следующие ситуации:

Балаларды 6 адамнан шағын топтарға бөліп, келесі жағдайларды пікірталасқа салыңыз:

- **Что делать, если Вы пострадали от буллинга? / Егер Сіз буллингтен зардап шексеніз не істеу қажет?**
- **Что делать, если Вы стали свидетелем буллинга? / Егер Сіз буллингтің куәгері болсаңыз не істеу қажет?**
- Далее, пригласите каждую команду по-очереди рассказать свои варианты ответов.
/ Балаларды шақырып өз ойларын жеткізуді талап етіңіз

ОТВЕТ УЧИТЕЛЯ/ МҰҒАЛЫМНЫҢ ЖАУАБЫ

Если Вы пострадали от буллинга:/Буллингтен зардап шеккен болсаңыз:

- Расскажите о случаях буллинга взрослым, которым доверяете. **Это не стыдно!**
- **Буллинг болған жағдайды өзіңіз сенетін үлкен адамыңызға айтыңыз.**
Бұл ұятты жағдай емес!
- Будьте уверены в себе и сильным духом. Вы ни в чем не виноваты.
В буллинге виноват зачинщик.
- **Өзіңізге сенімді болыңыз және басыңызды түсірмеңіз! Сіздің кінәңіз жоқ!**
Буллингте ұйымдастырушы кінәлі
- Не пытайтесь отомстить с помощью еще большей жестокости.
- **Қатыгездікпен кек алуға тырыспаңыз**

ЕСЛИ ВЫ СВИДЕТЕЛЬ ТРАВЛИ/ ЕГЕР СІЗ ҚОРЛАУДЫҢ КУӘГЕРІ БОЛСАҢЫЗ:

- ВСЕГДА отклоняйте предложения поучаствовать в травле.
- /Әрқашан қорлауға қатысудан бас тартыңыз!
- Если Вы стали свидетелем травли, нужно немедленно привести кого-то из взрослых, рассказать классному руководителю или психологу. А также посоветовать пострадавшему ребенку рассказать родителям, учителю или психологу.
- Егер Сіз қорлаудың куәгері болсаңыз, осы жағдайды бірден үлкендерге жеткізуіңіз қажет, сынып жетекшісіне немесе психологқа айтыңыз! Сонымен қатар зардап шеккен балаға ата-анасына, сынып жетекшісіне немесе психологқа айтуына кенес беріңіз.
- Обсудите с другими одноклассниками, друзьями, которым тоже не нравится травля. Если все будут против агрессора-буллера, ему ничего не останется, как сдаться, и он прекратит буллинг.
- Зорлықты қолдамайтын достарыңызға , сыныптастарыңызға айтып талдауға салыңыз.Егерде барлықтарыңыз қосылып агрессор-буллерге қарсылық білдірсеңіздер, олда өздеріңе беріліп, зорлықты тоқтатудан басқа амалы қалмайды.
- Нужно выступать против буллера-агрессора и дать понять, что его действия неправильные: они нарушают наши правила класса! Агрессор-буллерге қарсы шығып, ондай әрекеттерін жағымсыздығын білдіру тиіс, сынып ережелерін бұзатындығын жеткізу қажет.
- Нужно поддержать пострадавшего одноклассника лично или публично.
- Зардап шеккен сыныптастарыңды жеке немесе көпшілік алдында қолдаңыздар!

МЕТОД: ИГРА «ЗАЙМИ ПОЗИЦИЮ» «ПОЗИЦИЯҢДЫ ТАҢДА» ОЙЫНЫ

Вопрос: «Можно ли бить детей?» **Балаларды ұруға болады ма?**

Инструкция: В двух углах класса вывесите таблички/ **Нұсқаулық:** Сыныптың екі бұрышына белгілерді қойыңыз

«НЕЛЬЗЯ», «МОЖНО» - «БОЛАДЫ», «БОЛМАЙДЫ»

- Предложите школьникам подойти к той табличке, с которой они согласны. Учитель дает 5 минут каждой группе под табличкой для обсуждения своих аргументов и выработки общего мнения.
- Оқушыларды келіскен белгіге баруға шақырыңыз. Мұғалім әр топқа олардың уәждерін талқылап, ортақ пікір қалыптастыру үшін 5 минут уақыт береді.
- Затем каждая группа излагает свои доводы. Содан кейін әр топ өз пікірлерін ұсынады.
- После этого учитель просит каждую группу назвать самый сильный аргумент из других групп. Называют самый сильный довод другой группы. Содан кейін мұғалім әр топтан басқа топтардың ең мықты дәлелін атауларын сұрайды. Тағы бір топтың ең күшті дәлелін атайды.
- В конце обсуждения учитель спрашивает: "Кто хочет поменять позицию?". Пікірталас соңында мұғалім: «Кім позицияны өзгерткісі келеді?» деп сұрайды.

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАСИЛИЕ, БУЛЛИНГ И КИБЕРБУЛЛИНГ

ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ, БУЛЛИНГ ЖӘНЕ КИБЕРБУЛЛИНГ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

Уголовная ответственность:

Оскорбление (ст. 131): штраф 277800 тенге

Распространение сведений о частной жизни лица (ст. 147), в том числе через интернет и соц сети: лишение свободы до 7 лет.

Административная ответственность

Мелкое хулиганство (ст. 434): штраф 5 МРП; если совершенно несовершеннолетними (ст. 435) – 7 МРП с родителей

Ст. 409: Ответственность педагогов не совершать и сообщать о фактах насилия (включая буллинг и кибербуллинг): штраф 5 МРП.

Клевета (ст. 73-3): штраф на физическое лицо в размере 160 МРП или административный арест на срок 15 суток, на должностное лицо - штраф в размере 550 МРП либо административный арест на срок 20 суток.

Статьи 73, 73-1, 73-2: Ответственность родителей за насилие в отношении детей: предупреждение или арест от 5 до 20 суток.

Қылмыстық жауапкершілік

Қорлау(131-б.): айыппұл 277800 теңге

Адамның жеке өмірі туралы мәліметтерді тарату (147-б.), оның ішінде Интернет және әлеуметтік желілер арқылы: 7 жылға дейін бас бостандығынан айыру.

Әкімшілік жауапкершілік

Ұсақ бұзақылық(434-б.): 5 АЕК айыппұл; егер мүлдем кәмелетке толмағандар болса (435 – Б.) - ата-анасынан 7 АЕК

409-бап: мұғалімдердің зорлық-зомбылық фактілері (буллинг пен кибербуллингті қоса алғанда) туралы хабарламау және жасау жауапкершілігі: 5 АЕК айыппұл.

Жала жабу (73-3-бап): жеке тұлғаға 160 АЕК мөлшерінде айыппұл салу немесе 15 тәулік мерзімге әкімшілік қамау, лауазымды тұлғаға 550 АЕК мөлшерінде айыппұл салу не 20 тәулік мерзімге әкімшілік қамау.

73, 73-1, 73-2-баптар: балаларға қатысты зорлық-зомбылық үшін ата-аналардың жауапкершілігі: 5-тен 20 тәулікке дейін

БІЛІМ ЖӘНЕ ҒЫЛЫМ МИНИСТРЛІГІНІҢ CALL-ОРТАЛЫҒЫ

CALL-CENTER МИНИСТЕРСТВА
ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ

1450

Telegram

Edu news @edu_news_qz
Бала қорғау @bala_qorgau

24h

!?
?!?

ЕСЛИ ТЫ НЕ МОЖЕШЬ РАССКАЗАТЬ РОДИТЕЛЯМ,
УЧИТЕЛЮ ИЛИ ПСИХОЛОГУ

ЗВОНИ 150

Урок № 3: онлайн методика

№ 3 сабақ: онлайн-әдіс

**ПРАВИЛА
ПОВЕДЕНИЯ В
ОБЩЕСТВЕ И
ИНТЕРНЕТЕ**

**ҒАЛАМТОРДА
ЖӘНЕ
ҚОҒАМДАҒЫ
МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ
ЕРЕЖЕЛЕРІ**

ВЕРСИЯ ДЛЯ WHATSAPP:

- 1) Слайды в чате можно задать в виде вопроса или картинок
- 2) Создайте отдельные чаты для команд для групповых заданий
- 3) Только Вы можете отправлять аудио, но участники не могут
- 4) **Совет для модератора: улыбайтесь, когда рассказываете участникам инструкции или обращаетесь с вопросами к участникам и записываете аудио с вопросами. Когда мы улыбаемся, мы звучим более уверенно. Также это создает комфортную среду для участников.**

WHATSAPP АРҚЫЛЫ ОСЫЛАЙ ӨТКІЗУГЕ БОЛАДЫ

1. Чат слайдтарын сұрақ немесе суреттер түрінде орнатуға болады
2. Топтық тапсырмалар үшін командалар үшін жеке чаттар жасаңыз
3. Дыбысты тек сіз жібере аласыз, бірақ қатысушылар жібере алмайды
4. Модератордың кеңесі: қатысушылармен нұсқаулармен бөліскенде немесе қатысушыларға сұрақтар қойғанда және сұрақтармен аудионы жазып жатқанда күлімсіре. Күлген кезде біз өзімізді сенімді сезінеміз. Бұл сонымен қатар қатысушыларға жайлы жағдай жасайды

ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ НА УРОКЕ САБАҚТАҒЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ

1. Говорим по-очереди (если ZOOM)
 2. Вопросы в чате можно задавать в течение всего урока. Можно задавать любой вопрос. Нет неправильных вопросов.
 3. Участники пишут вопросы и ответы в чат, голосовые сообщения отправляет только преподаватель
 4. Уважаем мнение друг друга
 5. Все участники равны. Каждое мнение важно!
 6. Активное участие в дискуссии!
- **Біз кезекпен сөйлесеміз (егер ZOOM болса)**
 1. Сөйлесу сұрақтарын сабақ барысында білуге болады.
 2. Кез-келген сұрақ қоюға болады. Қате сұрақтар жоқ.
 3. Қатысушылар чатта сұрақтар мен жауаптарды жазады, тек мұғалім дауыстық хабарлама жібереді
 4. Біз бір-біріміздің пікірімізді құрметтейміз
 5. Барлық қатысушылар тең. Әр пікір маңызды!
 6. Талқылауға белсенді қатысыңыз!

РАБОТА В ГРУППАХ:

ВООБРАЖАЕМАЯ ПРОГУЛКА.

РАССКАЖИТЕ ДРУГ ДРУГУ, КАК ВЫ
ПРОВОДИТЕ СВОЙ ДЕНЬ? (3 МИНУТЫ)

ШАҒЫН ТОПТА ЖҰМЫС ЖАСАУ:

**КҮНДЕРІҢІЗДІ ҚАЛАЙ
ӨТКІЗЕТІҢІЗДЕРДІ БІР-БІРЛЕРІҢІЗГЕ
АЙТЫП БӨЛІСІҢІЗДЕР (3 МИНУТ)**

ЗАПОМНИТЕ 😊
НА КАЖДОЕ НАШЕ ДЕЙСТВИЕ
ЕСТЬ ПРАВИЛО ИЛИ ЗАКОН

ЕСКЕРТУ
БІЗДІҢ ӘРБІР ӘРЕКЕТІМІЗДЕ
ЕРЕЖЕ НЕМЕСЕ ЗАҢ БАР

РАБОТА В ГРУППАХ:

КАКИЕ ЕСТЬ ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ...

1. ВО ВРЕМЯ УРОКА?
2. КОГДА МЫ ЧТО-ТО ПОКУПАЕМ В МАГАЗИНЕ?
3. КОГДА МЫ ПЕРЕХОДИМ ДОРОГУ?

4. ЗАЧЕМ НУЖНЫ ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ?

ОБСУДИТЕ В ГРУППАХ (5 МИНУТ)

ШАҒЫН ТОПТА ЖҰМЫС ЖАСАУ:

МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ ҚАНДАЙ БАР?...

1. САБАҚ БАРЫСЫНДА?

2. ДҮКЕНДЕ БІРДЕҢЕ ҚАШАН САТЫП АЛАМЫЗ?
3. БІЗ ЖОЛДЫ ҚАШАН ӨТЕМІЗ?

4. НЕЛІКТЕН МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ ҚАЖЕТ?

ТОПТАРДА ТАЛҚЫЛАҢЫЗ (5 МИНУТ)

ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ НУЖНЫ ДЛЯ....
МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ НЕ ҮШІН ҚАЖЕТ....

- Чтобы... жить в **ГАРМОНИИ** 😊
- Чтобы... развивать свои **ТАЛАНТЫ** 😊
- Чтобы... быть **СЧАСТЛИВЫМИ** 😊
- Чтобы.... **ВЫЖИТЬ КАК ЧЕЛОВЕЧЕСТВО** 😊
- **Үйлесімді** өмір сүру үшін 😊
- Өз **таланттарын** дамыту үшін 😊
- **Бақытты** болу үшін 😊
- **АДАМЗАТ РЕТІНДЕ ӨМІР СҮРУ ҮШІН** 😊

ЗАПОМНИТЕ 😊

У КАЖДОГО ИЗ НАС ЕСТЬ ПРАВО НА УВАЖЕНИЕ
НАШИХ ПРАВ, ЧЕСТИ И ДОСТОИНСТВА И
ОБЯЗАННОСТЬ УВАЖАТЬ ПРАВА, ЧЕСТЬ И
ДОСТОИНСТВО ДРУГИХ ЛЮДЕЙ

ЕСКЕРТУ 😊

ӘРҚАЙСЫМЫЗДЫҢ ӨЗ ҚҰҚЫҒЫМЫЗДЫ, АР-
НАМЫСЫМЫЗ БЕН ҚАДІР-ҚАСИЕТІМІЗДІ
ҚҰРМЕТТЕУГЕ ҚҰҚЫҒЫЫМЗ БАР ЖӘНЕ БАСҚА
АДАМДАРДЫҢ ҚҰҚЫҚТАРЫН, АР-НАМЫСЫ МЕН
ҚАДІР-ҚАСИЕТІН ҚҰРМЕТТЕУГЕ МІНДЕТТІРУГІМІЗ БАР.

**ЧТО ВЫ ДЕЛАЕТЕ
ОНЛАЙН?**

**ИНТЕРНЕТЕ НЕ
ІСТЕП ЖАТЫРСЫЗ?**

Білім алу және демалыс

Әлеуметтік желілер

Онлайн ойындар

Фотосуреттер мен бейнелерді жүктеу

Ақпарат іздеу

**Быть онлайн -
это**

Нағыз және «онлайн» достарымен байланыс

Фотосуреттер мен файлдарды бөлісу

Чат топтары

Байланыс қолданбалары

РАБОТА В ГРУППАХ:
КАКИЕ ОПАСНОСТИ ЕСТЬ В
ИНТЕРНЕТЕ?

ОБСУДИТЕ В ГРУППАХ (3 МИНУТЫ)

ШАҒЫН ТОПТА ЖҰМЫС ЖАСАУ:
ИНТЕРНЕТТЕ ҚАНДАЙ ҚАУІПТЕР БАР?

ТОПТАРДА ТАЛҚЫЛАҢЫЗ (3 МИНУТ)

ПРАВИЛА ПОВЕДЕНИЯ В ИНТЕРНЕТЕ (МУЛЬТФИЛЬМ) ҒАЛАМТОРДА ЖӘНЕ ҚОҒАМДАҒЫ МІНЕЗ-ҚҰЛЫҚ ЕРЕЖЕЛЕРІ (МУЛЬТФИЛЬМ)

<https://www.youtube.com/watch?v=TUodzCtBSWU>

посмотрите обучающий мультфильм /оқу мультфильмін қараңыз (орыс тілінде)

Что нужно обсудить со школьниками, когда они находятся онлайн?

Знаешь ли ты
реально всех своих
274 друзей?

Интернет -
Зависимость

Кибербуллинг

Стоит ли публиковать
личную информацию
онлайн?

Стоит ли встречаться с
теми, кого ты знаешь только
онлайн?

**Общение в соц
сетях**

Делиться фото и видео?

Ставить место
локации?

Wi-Fi и 4G

Что делать, если кто-то тебя
расстраивает?

Возрастные
лимиты

Хакерство и

Небезопасные
вебсайты

Все онлайн доступно для **ВСЕХ** — вирусы
школа, работа, университет

Интернетте болған кезде оқушылармен нені талқылау керек?

Сіз өзіңіздің 274 достарыңыздың барлығын шынымен білесіз бе?

Интернет - Тәуелділігі

Кибербуллинг

Интернеттегі жеке ақпаратты жариялау керек пе?

Фотосуреттер мен бейнелермен бөлісесіз бе?

Әлеуметтік желілердегі байланыс

Сіз тек онлайн режимінде білетін адамдармен кездесуіңіз керек пе?

Орналасқан жерді қою керек Wi-Fi & 4G пе?

Егер біреу сізді ренжітсе ше?

Жас шектеулері

Хакерлік және вирустар

Қауіпсіз веб-сайттар

Барлығы онлайн барлығына қол жетімді-мектеп, жұмыс, университет

**Что такое «кибербуллинг»?
Можете привести примеры?**

**Кибербуллинг дегеніміз не?
Мысалдары келтіре аласыз ба?**

ЧТО ТАКОЕ КИБЕРБУЛЛИНГ? ВИДЫ КИБЕРБУЛЛИНГА КИБЕРБУЛЛИНГ ДЕГЕНІМІЗ НЕ? КИБЕРБУЛЛИНГТІҢ ТҮРЛЕРІ

- **Кибербуллинг** - это буллинг, травля онлайн, через социальные сети, онлайн игры и приложения мгновенных сообщений
- Кибербуллинг – это вид психологического насилия и серьезное нарушение прав человека
- **Виды кибербуллинга:**
 - отправление угроз, оскорблений,
 - исключения из чатов,
 - групповая травля,
 - присвоение чужой личности в соцсетях,
 - взлом и отправление писем с личного профиля,
 - распространение личных видео и фото, чужой переписки
- **Виды киберпреступности:** вовлечение детей в детскую порнографию, проституцию, распространение наркотиков, шантаж, доведение до суицида
- **Кибербуллинг** - бұл әлеуметтік желілер, онлайн ойындар және жедел хабарламалар қосымшалары арқылы онлайн қорлау
- **Кибербуллинг** - бұл психологиялық зорлық-зомбылықтың бір түрі және адам құқықтарының бұзылуы
- **Кибербуллингтің түрлері:**
 - қауіп-қатерді, қорлауды жіберу
 - тіл тигізу,
 - чаттардан шығару,
 - топтық қудалау,
 - әлеуметтік желілерде біреудің жеке басын иемдену,
 - жеке бейіндегі хаттарды бұзу және жіберу,
 - жеке видео және фото тарату,
 - біреудің хат-хабар алмасу
 - Киберқылмыс түрлері: балаларды балалар порнографиясына, жезөкшелікке тарту, есірткіні тарату, бопсалау, суицидке жеткізу

СОВЕТЫ ДЛЯ
ШКОЛЬНИКОВ: КАК
ЗАЩИТИТЬ СЕБЯ В
ИНТЕРНЕТЕ

КАК ЗАЩИТИТЬ СЕБЯ ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? ӨЗІҢДІ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ?

1. **Не передавай личную информацию** в интернете людям, которых ты не знаешь
2. **Знай, кто твои «друзья»:** не встречайся в реальной жизни с «онлайн» друзьями. Сообщи родителям, если кто-то тебя постоянно приглашает встретиться.
3. **Не принимай файлы, фото и видео** от людей, которых не знаешь.
4. **Проверяй информацию** в интернете: правду ли тебе говорят люди?
5. **Не отвечай** на сообщения от кибербуллеров. **Сохраняй скриншоты** случаев кибербуллинга как доказательство.
6. **Не участвуй в кибербуллинге** других детей. Не совершай буллинг офлайн и онлайн.
7. **Блокируй** аккаунты кибербуллеров и **напиши жалобу администратору сайта.**
8. Если тебя буллят или видишь что-то подозрительное, обязательно **поделись этим со взрослым**

КАК ЗАЩИТИТЬ СЕБЯ ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? ӨЗІҢДІ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ?

1. Интернетте өзің білмейтін адамдармен **жеке ақпаратты бөліспе.**
2. Сенің «онлайн» **достарыңның кім екенін біл:** Егер сенің онлайн досың/ құрбың шынайы өмірде кездесу туралы ұсыныс жасаса ата анаңа хабарла.
3. Сіз білмейтін адамдардан **файлдарды, фотосуреттер мен бейнелерді қабылдама.**
4. **Интернеттегі ақпаратты тексер:** адамдар саған шындықты айтады ма?
5. Кибер буллердің **онлайн хабарламаларына жауап берме.** Оның орнына кибербуллердің хабарламасын **скриншот жасап дәлелдеме ретінде сақтап қой.**
6. Басқа балалардың кибербуллингіне қатыспа. **Оффлайн немесе онлайн буллинг жасама.** Буллингке буллингпен жауап берме.
7. **Кибербуллерді блокқа қой** немесе сайт **әкімшілігіне оны блокқа қоюы сұрап хабарлама** жазып жібер (скриншотты қоса тірке)
8. Егер сені қорласа немесе онлайн сезікті әрекеттерді байқасаң, **міндетті түрде өз ата анаңмен бөліс.**

ОТВЕТСТВЕННОСТЬ ЗА НАСИЛИЕ, БУЛЛИНГ И КИБЕРБУЛЛИНГ

ЗОРЛЫҚ-ЗОМБЫЛЫҚ, БУЛЛИНГ ЖӘНЕ КИБЕРБУЛЛИНГ ҮШІН ЖАУАПКЕРШІЛІК

Уголовная ответственность:

Оскорбление (ст. 131): штраф 277800 тенге

Распространение сведений о частной жизни лица (ст. 147), в том числе через интернет и соц сети: лишение свободы до 7 лет.

Административная ответственность

Мелкое хулиганство (ст. 434): штраф 5 МРП; если совершенно несовершеннолетними (ст. 435) – 7 МРП с родителей

Ст. 409: Ответственность педагогов не совершать и сообщать о фактах насилия (включая буллинг и кибербуллинг): штраф 5 МРП.

Клевета (ст. 73-3): штраф на физическое лицо в размере 160 МРП или административный арест на срок 15 суток, на должностное лицо - штраф в размере 550 МРП либо административный арест на срок 20 суток.

Статьи 73, 73-1, 73-2: Ответственность родителей за насилие в отношении детей: предупреждение или арест от 5 до 20 суток.

Қылмыстық жауапкершілік

Қорлау(131-б.): айыппұл 277800 теңге

Адамның жеке өмірі туралы мәліметтерді тарату (147-б.), оның ішінде Интернет және әлеуметтік желілер арқылы: 7 жылға дейін бас бостандығынан айыру.

Әкімшілік жауапкершілік

Ұсақ бұзақылық(434-б.): 5 АЕК айыппұл; егер мүлдем кәмелетке толмағандар болса (435 – Б.) - ата-анасынан 7 АЕК

409-бап: мұғалімдердің зорлық-зомбылық фактілері (буллинг пен кибербуллингті қоса алғанда) туралы хабарламау және жасау жауапкершілігі: 5 АЕК айыппұл.

Жала жабу (73-3-бап): жеке тұлғаға 160 АЕК мөлшерінде айыппұл салу немесе 15 тәулік мерзімге әкімшілік қамау, лауазымды тұлғаға 550 АЕК мөлшерінде айыппұл салу не 20 тәулік мерзімге әкімшілік қамау.

73, 73-1, 73-2-баптар: балаларға қатысты зорлық-зомбылық үшін ата-аналардың жауапкершілігі: 5-тен 20 тәулікке дейін

СОВЕТЫ ДЛЯ
РОДИТЕЛЕЙ
АТА-АНАЛАРҒА
АРНАЛҒАН
КЕҢЕСТЕР

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ БУЛЛИНГА?

- **Общие рекомендации:**
- **1. Установите и сохраняйте доверительные отношения со своим ребенком**
- Что делать:
 - - Рекомендуем не практиковать такой подход в воспитании детей: хвалить ребенка за хорошие новости и критиковать за плохие. В противном случае с вами будут делиться лишь той информацией, за которой последует положительная реакция.
 - - Если ребенок рассказал Вам о буллинге, не обесценивайте проблему буллинга, не говорите ребенку, что "он сам виноват/сама виновата". Отнеситесь с пониманием, внимательно выслушайте.
 - - Не предпринимайте никаких действий за спиной у ребенка, не вмешивайтесь в его дела без его согласия. Его самый большой страх состоит в том, что с приходом родителей все станет только хуже.
 - - Обязательно сообщите об этом случае классному руководителю и завучу. Руководство школы по закону обязано создавать безопасную среду в школе свободную от любого физического и психологического насилия.
- **2. Воспитывайте в ребенке уверенность в себе**
- - Научите ребенка правильно реагировать на критику, справедливую и несправедливую. Важно донести до него, что любая критика — это не личная обида, а лишь чье-то мнение о какой-либо отдельно взятой ситуации.
- - Помогите ребенку найти занятие, в котором он сможет проявить себя. Уверенные в себе дети реже становятся жертвами травли, а успех в любимом деле, пусть даже незначительный, поможет легче справиться с последствиями агрессии, если она уже случилась.

БАЛАНЫ БУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ?

- **Жалпы ұсыныстар:**

- **1. Балаңызбен сенімді қарым-қатынас орнатыңыз және сақтаңыз**

- **Не істеу керек**

- - Біз балаларды тәрбиелеуде мұндай тәсілді қолданбауға кеңес береміз: баланы жақсы жаңалық үшін мадақтаңыз және жамандары үшін сынамаңыз. Әйтпесе, олар сізбен тек оң реакция болатын ақпаратпен бөліседі.
- - Егер бала сізге буллинг туралы айтса, буллинг мәселесін құнсыздандырмаңыз, балаға "ол өзі кінәлі/өзі кінәлі" деп айтпаңыз. Түсіністікпен қарап, мұқият тыңдаңыз.
- - Баланың артында ешқандай әрекет жасамаңыз, оның келісімінсіз оның ісіне араласпаңыз. Оның ең үлкен қорқынышы - ата-аналардың келуімен бәрі нашарлайды.
- - Бұл жағдай туралы сынып жетекшісіне және оқу меңгерушісіне хабарлауды ұмытпаңыз. Мектеп басшылығы заң бойынша мектепте кез-келген физикалық және психологиялық зорлық-зомбылықтан бос қауіпсіз орта құруға міндетті.

- **2. Балаға өзіне деген сенімділікті тәрбиелеңіз**

- **Не істеу керек**

- - Баланы әділ және әділетсіз сынға жауап беруге үйретіңіз. Оған кез — келген сын жеке реніш емес, тек бір жағдай туралы біреудің пікірі екенін жеткізу маңызды.
- - Балаға өзін көрсете алатын әрекетті табуға көмектесіңіз. Өзіне сенімді балалар қорлаудың құрбаны болады, ал сүйікті ісіндегі сәттілік, тіпті шамалы болса да, егер ол орын алса, агрессияның салдарын оңай жеңуге көмектеседі.

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ БУЛЛИНГА?

- **3. Работайте не только с ребенком, но и с коллективом**

- Что делать:

- - Забудьте о таких советах, как «не обращай внимания» и «дай им сдачи». Ребенок может суметь разобраться с обидчиком, но ему не под силу изменить ситуацию в коллективе, где оскорбления и издевательства — общепринятый способ выражения эмоций.
- - Воздействуйте на преподавательский состав и подключайте к проблеме других родителей: никто не хочет, чтобы его ребенок подвергался.

- **4. Научите ребенка реагировать на агрессию**

- Что делать:

- - Обсудите с ребенком все случаи травли и научите правильно реагировать на провокации. Расскажите, почему спокойствие и рассудительность лишают обидчиков главного — видимого результата их издевательств.
- - Научите ребенка не бояться сообщать о случаях травли Вам, учителю или школьному психологу. Ребенок не должен молчать и бояться сообщить о пережитом насилии.

БАЛАНЫ БУЛЛИНГЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ?

- **3. Баламен ғана емес, топпен де жұмыс жасаңыз**

- **Не істеу керек:**

- «Назар аударма» және «оларды қайтару» кеңестерін ұмытыңыз. Бала теріс пайдаланушымен қарым-қатынас жасай алады, бірақ ол ұжымда қорлау мен қорлау - бұл эмоцияны білдірудің жалпыға бірдей тәсілі болатын жағдайды өзгерте алмайды.
- - Педагогикалық құрамға әсер етіңіз және проблеманы шешуге басқа ата-аналарды қатыстырыңыз: ешкім өз баласының қорланғанын қаламайды.

- **4. Балаңызға агрессияны қабылдауға үйрету**

- **Не істеу керек :**

- - Балаңызды қорлаудың барлық жағдайларын талқылаңыз және арандатуларға қалай дұрыс жауап беруге болатындығын үйретіңіз. Неліктен сабырлылық пен парасаттылық құқық бұзушыларды басты нәрсе - қорлаудың көрінетін нәтижесінен айыратындығын түсіндіріңіз.
- - Балаңызға сізге, мұғалімге немесе мектеп кеңесшісіне қорлау туралы хабарлауға қорықпауға үйретіңіз. Бала қорлық туралы хабарлаудан қорықпауы керек.

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ БУЛЛИНГА?

- **5. Помогите ребенку сформировать общие интересы с его окружением**
- Что делать:
 - - Чаще приглашайте одноклассников ребенка в гости (особенно тех, кому он симпатизирует). Если у ребенка есть какое-то необычное хобби, помогите ему рассказать о нем сверстникам.
 - - Поддерживайте отношения с родителями других детей. Зачастую именно дружба между взрослыми становится поводом для общения между детьми. Для этого достаточно предложить собраться после школы в кафе или сходить семьями в кино.

БАЛАНЫ БУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ?

- **5. Балаға айналасындағылармен ортақ мүдделерді қалыптастыруға көмектесіңіз**
- **Не істеу керек:**
 - - Баланың сыныптастарын қонаққа жиі шақырыңыз(әсіресе ол жанашыр). Егер баланың ерекше хоббиі болса, оған құрдастарына ол туралы айтуға көмектесіңіз.
 - - Басқа балалардың ата-аналарымен қарым-қатынас жасаңыз. Көбінесе бұл ересектер арасындағы достық балалар арасындағы қарым-қатынасқа себебі болады. Мұны істеу үшін мектептен кейін кафеге жиналуды немесе отбасыларымен киноға баруды ұсыну жеткілікті.

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? | БАЛАНЫ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ? |

- Учите детей о кибербуллинге, правилах безопасного интернета, как выявлять и что делать. Вот алгоритм разговора с ребенком о кибербуллинге:
- Знай, кто твои онлайн-«друзья». Сообщи родителю, если твой онлайн-друг/подруга предлагает тебе встретиться вживую.
- Не отвечай на онлайн-сообщения от кибербуллеров. Вместо этого сделай скриншот сообщения от кибербуллера как доказательство (Эти скриншоты также можно использовать в дальнейшем, чтобы наказать кибербуллера в судебном порядке)
- Заблокируй кибербуллера или напиши администратору сайта, чтобы его заблокировали (приложи скриншот)
- Не участвуй в кибербуллинге других детей. Не совершай буллинг оффлайн или онлайн. Не отвечай на буллинг буллингом.
- Если тебя буллят или видишь что-то подозрительное онлайн, обязательно поделись этим со родителями.
- Не передавай личную информацию в интернете людям, которых ты не знаешь и не принимай от них файлы

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? | БАЛАНЫ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ? |

- Балаларға кибербуллинг, Интернеттегі қауіпсіздік ережелері туралы, оны қалай анықтау және не істеу керектігі жайында түсіндіріңіз. Кибербуллинг туралы баламен сөйлесудің алгоритмі мынадай:
- Сенің онлайн «достарың» кім екенін біл. Егер сенің онлайн досың/ құрбың шынайы өмірде кездесу туралы ұсыныс жасаса ата анаңа хабарла.
- Кибер буллердің онлайн хабарламаларына жауап берме. Оның орнына кибербуллердің хабарламасын скриншот жасап дәлелдеме ретінде сақтап қой (бұл скриншотты болашақта кибербуллерді сот тәртібімен жауапқа тарту үшін пайдалануға болады).
- Кибербуллерді блокқа қой немесе сайт әкімшілігіне оны блокқа қоюы сұрап хабарлама жазып жібер (скриншотты қоса тірке).
- Басқа балалардың кибербуллингіне қатыспа. Оффлайн немесе онлайн буллинг жасама. Буллингке буллингпен жауап берме.
- Егер сені қорласа немесе онлайн сезікті әрекеттерді байқасаң, міндетті түрде өз ата анаңмен бөліс.
- Интернеттегі жеке ақпаратты танымайтын адамдармен бөліспе және олардан файлдарды қабылдама.

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? 2

БАЛАНЫ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ? 2

- Всегда интересуйтесь делами и интересами своих детей, установите с ними доверие.
- Если ребенок сообщил Вам, что пострадал от кибербуллинга, ни в коем случае не обесценивайте проблему ИЛИ не вините ребенка. Иначе ребенок перестанет Вам доверять, закроется от Вас и больше не будет ни о чем рассказывать. Как следствие, Вы не сможете вовремя помочь своему ребенку, если ситуация станет критическая.
- Если ребенок подвергся кибербуллингу и рассказал Вам, нельзя отбирать или угрожать, что заберете гаджеты у ребенка. Даже если Вы заберете гаджеты у ребенка, он будет их тайком от Вас брать у своих друзей и одноклассников и будет дальше подвергаться кибербуллингу, но уже не будет Вам рассказывать. Ребенок перестанет Вам доверять.
- Установите функции «родительского контроля» на всех электронных устройствах с выходом в интернет, включая компьютеры, цифровое телевидение, мобильные телефоны и планшеты. Эти функции позволяют Вам устанавливать доступ только к безопасным вебсайтам в зависимости от возраста ребенка, ограничивают время использования гаджетов или запрещают использование, а также позволяют вам определять локацию и активность при использовании гаджета.

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? 2

БАЛАНЫ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ? 2

- Үнемі балаларыңыздың істері мен мүдделеріне қызығушылық танытыңыз, олардың сеніміне ие болыңыз.
- Егер балаңыз сізге кибербуллингтен зардап шеккені туралы хабарласа, ешқандай жағдайда проблеманы жоққа шығармаңыз НЕМЕСЕ баланы айыптамаңыз. Әйтпесе бала СІЗГЕ деген сенімін жоғалтады, тұйықталады, Сізге басқа ештеңе айтпай қояды. Нәтижесінде Сіз, жағдай ушыққанда да өз балаңызға дер кезінде көмек көрсете алмайсыз.
- Егер бала кибербуллингке ұшыраса және Сізге айтып берсе, баладан гаджетті алып қоюға немесе алып қоямын деп қорқытуға болмайды. Сіз тіпті баладан гаджетті алып қойсаңыз да, балаңыз сізден жасырын достарынан немесе сыныптастарынан алып, одан әрі кибербуллингке ұшырауы мүмкін және ол жайлы сізге айтпайды. Бала Сізге сенбейтін болады.
- Интернетке қосылған барлық құрылғыларға, соның ішінде компьютерге, сандық телевидение, мобильді телефондар мен планшеттерге, «ата ана бақылауы» функциясын орнатыңыз. Бұл функция сізге балаңыздың жас ерекшелігіне байланысты қауіпсіз вебсайттарға рұқсат етуге, гаджеттерді қолдану уақытын шектеуге немесе тыйым салуға, ондай ақ, гаджетті қолданған кезде қайда болғанын дәне белсенділігін анықтауға мүмкіндік береді.

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? 3 БАЛАНЫ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ? 3

- Установите дома временные ограничения пользования электронными устройствами/гаджетами и объясните ребенку важность ограничений. Договоритесь с ребенком, что он/она могут пользоваться гаджетами только определенное время в день, например, 1 час в день утром или вечером.
- Если Вы разрешаете ребенку играть в онлайн-игры, обязательно соблюдайте возрастные ограничения онлайн-игр. Возрастные ограничения указаны в описании игры: 3, 7, 12, 16 и 18 лет. В онлайн-играх для более старшего возраста содержатся изображения со сценами насилия, жестокости, убийств, что негативно сказывается на психологическое здоровье и развитие детей младшего возраста.
- Не делитесь личными фото детей у себя в соцсетях. Родители иногда делятся смешными, на их взгляд, фотографиями своих детей в родительских чатах или у себя в социальных сетях. Однако такие фотографии могут не нравиться ребенку, а если их увидят одноклассники, они могут начать издеваться над Вашим ребенком и делиться этой фотографией по чатам одноклассников, таким образом, ребенок пострадает от кибербуллинга.

КАК ЗАЩИТИТЬ РЕБЕНКА ОТ КИБЕРБУЛЛИНГА? 3 БАЛАНЫ КИБЕРБУЛЛИНГТЕН ҚАЛАЙ ҚОРҒАУҒА БОЛАДЫ? 3

- Үйде электрондық құрылғылар/гаджеттер қолдануға уақытша шектеу орнатыңыз және балаларға бұл шектеулердің маңыздылығын түсіндіріңіз. Балаңызбен, оның тек белгілі бір уақытта, мысалы таңертең немесе кеште 1 сағат гаджет қолдана алатындығы туралы келісімге келіңіз.
- Егер Сіз балаңызға онлайн ойын ойнауға рұқсат беретін болсаңыз, онлайн ойынның жас ерекшеліктеріне қатысты шектелу талаптарын міндетті түрде сақтаңыз. Жас ерекшеліктеріне байланысты шектеу ойынның сипаттамасында көрсетіледі: , 7, 12, 16 және 18 жас. Неғұрлым үлкен жастағыларға арналған онлайн ойындарда күш көрсету, қатыгездік, кісі өлтіру көріністері бар суреттер болады, бұл әрине кіші жастағы балалардың психологиялық тұрғыдан дамуы мен денсаулығына жағымсыз әсер етеді.
- Өзіңіздің әлеуметтік желілердегі парақшаларыңызда балаларыңыздың жеке суреттерін бөліспеңіз. Ата аналар кейде, балаларының өздеріне күлкілі боп көрінген суреттерін ата аналар чатына немесе әлеуметтік желілерге салады. Алайда бұл суреттер балаға ұнамауы мүмкін, ал егер оларды сыныптастары көріп қалса, олар Сіздің балаңыздың үстінен күліп мазаққа айналдыруы және бұл суреттерді сыныптастар чатына салуы мүмкін, осылайша бала кибербуллингтен зардап шегеді.

СОВЕТЫ ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ И ПЕДАГОГОВ

АТА-АНАЛАР МЕН ТӘРБИЕШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН КЕҢЕСТЕР

- **Нельзя отбирать или угрожать, что заберете гаджеты!**
- **Учите** детей о кибербуллинге, правилах безопасного интернета, как выявлять и что делать
- Не обесценивайте проблему ИЛИ Не вините ребенка
- Установите и **объясните** важность ограничений
- Установите время по нахождению **онлайн**
- Установите функции **«родительского контроля»**
- Интересуйтесь делами и интересами своих детей, установите доверие
- **Правила Нетикета:** важно не совершать буллинг оффлайн и онлайн, не отвечать на буллинг онлайн
- Соблюдайте рейтинги PEGI
- Не делитесь личными фото детей у себя в соцсетях

СОВЕТЫ ДЛЯ РОДИТЕЛЕЙ И ПЕДАГОГОВ АТА-АНАЛАР МЕН ТӘРБИЕШІЛЕРГЕ АРНАЛҒАН КЕҢЕСТЕР

- Сіз гаджеттерді алып кетесіз немесе қорқыта алмайсыз!
- Балаларға кибербуллинг, қауіпсіз интернет ережелері, қалай анықтауға және не істеу керектігін үйретіңіз
- Мәселені шешпеңіз немесе баланы кінәламаңыз
- Шектеулердің маңыздылығын орнатыңыз және түсіндіріңіз
- Уақытты онлайн режимінде орнатыңыз
- Ата-аналық бақылау функцияларын орнатыңыз»
- Балаларыңыздың істері мен мүдделеріне қызығушылық танытыңыз, сенім орнатыңыз
- Этикет ережелері: интернеттегі және онлайн режимінде буллинг жасамау, интернеттегі буллингке жауап бермеу маңызды
- Репі рейтингтеріне назар аударыңыз
- Әлеуметтік желілерде балалардың жеке фотосуреттерін бөліспеңіз

СОВЕТЫ ДЛЯ ШКОЛ

МЕКТЕПТЕРГЕ
АРНАЛҒАН КЕҢЕСТЕР

РЕКОМЕНДАЦИИ ДЛЯ ШКОЛ МЕКТЕПТЕРГЕ АРНАЛҒАН КЕҢЕСТЕР

1. Внедрите политику «Нулевой терпимости» ко всем видам буллинга и кибербуллинга.
Находится по ссылке:

<https://drive.google.com/open?id=1-zDZLldJmwRneOMhxvgGoRhiPL-c5mHU>

Буллинг және кибербуллингтің барлық түрлеріне «нөлдік төзімділік» саясатын жүргізіңіз. Осы сілтеме бойынша бар:

<https://drive.google.com/open?id=1-zDZLldJmwRneOMhxvgGoRhiPL-c5mHU>

2. **Все сотрудники, руководство, школьники и их законные представители должны** знать о политике против буллинга и кибербуллинга

Барлық қызметкерлер, басшылық, оқушылар және олардың заңды өкілдері буллинг және кибербуллингке қарсы саясатты білуі керек.

3. Проводите **уроки по буллингу и кибербуллингу** для школьников, учителей и родителей

Оқушыларға, мұғалімдерге және ата-аналарға буллинг және кибербуллинг сабақтарын өткізіңіз.

ОНЛАЙН-КВЕСТ ВИКТОРИНА

ЗАДАНИЕ - ТАПСЫРМА

- В своих командах ответьте правильно, **как должны поступить дети** в следующих ситуациях.
- Напишите на листочках **название своей команды**
- На решение ситуации будет **дана 1 минута**
- После каждой ситуации, **отдавайте ответ Вашему учителю** (укажите номер ситуации и вариант ответа)
- Команда, которая наберет больше всего очков, **выигрывает**
- Сіздің командаларыңызда балалардың келесі жағдайларда **не істеу керек** екеніне дұрыс жауап беріңіз.
- **Топтың атын** қағаз бетіне жазыңыздар
- Сізге жағдайды шешуге **1 минут уақыт беріледі**
- Әр жағдайдан кейін **мұғалімге жауап беріңіз** (жағдай нөмірі мен жауап нұсқасын көрсетіңіз)
- Ең көп ұпай жинаған команда **жеңіске жетті**

СИТУАЦИЯ ТЕСТ ТЕСТ ЖАҒДАЙЫ

В подъезде дома произошла кража. Это случилось глубокой ночью. На следующее утро пришел полицейский из уголовного розыска и стал опрашивать всех соседей о том, где они были этой ночью, что делали, кого видели, что слышали, с кем были и так далее.

Как поступить правильно?

- 1. Соседи не обязаны раскрывать свои личные тайны полиции.
- 2. Соседи должны помочь полиции и дать всю информацию (правильный ответ 2)

Үйдің кіреберісінде ұрлық болған. Бұл түнде болды. Келесі күні таңертең қылмыстық тергеу бөлімінің полицейі келіп, көршілердің барлығын сол түні қайда болғанын, не істегендерін, кім көргенін, не естігенін, кіммен болғанын және тағы басқаларын сұрай бастады.

Не істеу керек?

1. Көршілерден полицияға жеке құпияларын жариялау талап етілмейді.
2. Көршілері полицияға көмектесіп, барлық ақпаратты беруі керек (дұрыс жауап 2)

СИТУАЦИЯ I - ЖАҒДАЙ I

Вы играете в онлайн игру, и кто-то из онлайн игроков начинает писать вам оскорбительные комментарии, называть плохими словами.

Ваши действия? (выберите все, что правильно):

1. Отвечу плохими словами в ответ
2. Не буду отвечать
3. Не буду отвечать, но напишу жалобу администратору вебсайта
4. Заблокирую игрока и сделаю фотографии с оскорблений

Сіз онлайн ойынын ойнап жүрсіз, ал желідегі ойыншылардың біреуі сізге жаман сөздер айтып, қорлайтын пікірлер жаза бастайды.

Сіздің әрекеттеріңіз? (барлық дұрыс жауаптар таңдаңыз):

1. Мен жауап ретінде жаман сөздермен жауап беремін
2. Мен жауап бермеймін
3. Мен жауап бермеймін, бірақ веб-сайт әкімшісіне шағым жазамын
4. Мен ойнатқышты **блокқа қоямын**, хабарамасынан сурет аламын

СИТУАЦИЯ 2 – ЖАҒДАЙ 2

В классе несколько ребят постоянно прячут рюкзак одного школьника. Они делают это, чтобы посмеяться, им весело. Учитель делает им выговор. А они говорят, что «мы просто играли».

Как правильно поступить?

1. Такое поведение учеников неправильно. Учитель правильно сделала выговор.
2. Дети просто играют. Не нужно обращать внимание.
3. Все остальные одноклассники должны вместе сказать ребятам, которые прячут рюкзак, что так делать неправильно.
4. Дети-наблюдатели должны сообщить об этом случае учителю.

Сыныпта бірнеше бала үнемі бір оқушының рюкзагын жасырады. Олар мұны күлу үшін жасайды, олар көңілді. Мұғалім оларға сөгіс айтады. Олар «біз жай ғана ойнап жүрдік» дейді.

Не істеу керек?

1. Оқушылардың бұл әрекеті дұрыс емес. Мұғалім дұрыс сөгіс берді.
2. Балалар жай ойнап жүр. Назар аударудың қажеті жоқ.
3. Барлық басқа сыныптастар бірге рюкзакты жасырған жігіттерге мұны дұрыс емес деп айту керек.
4. Бала бақылаушылары бұл жағдай туралы мұғалімге хабарлауы керек.

СИТУАЦИЯ 3 - ЖАҒДАЙ 3

- **Школьник Э.** заболел неизлечимой болезнью ВИЧ, когда ему во время удаления зуба внесли инфекцию через зараженный шприц. О болезни мальчик поделился со своим лучшим другом по ватсапп. Но когда они поссорились, то бывший друг переслал переписку всему классу.
- **Как поступить правильно?**
- 1. Друг не должен был рассказывать о болезни школьника Э.
- 2. Друг мог рассказать о болезни школьника Э., потому что он не говорил, что это секрет.
- 3. Школьнику Э. не нужно было делиться секретами.
- 4. Другие одноклассники не должны делиться секретом школьника Э.
- 5. Другие одноклассники могут дальше рассказывать о болезни школьника Э., потому что он не говорил им, что это секрет.
- **Оқушы Е.** тіс жұлу кезінде инфекцияланған шприц арқылы жұқтырған кезде АИТВ-нің емделмейтін ауруымен ауырды. Бала өзінің ауруы туралы Ватсаптағы ең жақын досымен бөлісті. Бірақ олар жанжал шығарғанда, бұрынғы досым хат алмасуды бүкіл сыныпқа жіберді.
- **Не істеу керек?**
- 1. Досы Е. оқушысының ауруы туралы айтпауы керек.
- 2. Досы Е. оқушының сырқаты туралы айта алады, өйткені ол бұл құпия деп айтпады.
- 3. Е. оқушы құпияны бөлісудің қажеті жоқ.
- 4. Басқа сыныптастар Е. оқушының құпиясымен бөліспеуі керек.
- 5. Басқа сыныптастар Е. оқушының сырқаты туралы айтуды жалғастыруы мүмкін, себебі ол бұл құпия екенін айтқан жоқ.

СИТУАЦИЯ 4 - ЖАҒДАЙ 4

В 4 классе заболела учительница по музыке. Ее заменяла студентка-практикантка. Ее дети не слушались. Она кричала на них, ставила в угол, но бесполезно. Когда все ее попытки установить дисциплину на уроке закончились неудачей, она дала команду детям положить руки на парты и била линейкой по пальцам.

- **Как поступить правильно?**
- 1. Практикантка не имеет право бить детей ни в коем случае.
- 2. Практикантка имеет право бить детей только в виде наказания за непослушание (это исключение из правила)
- 3. Дети должны сообщить учителю, что их били.
- 4. Дети должны соблюдать правила поведения в классе.

4 сыныпта музыка мұғалімі ауырып қалды. Оның орнына студенттік практика өтті. Балалары бағынбады. Ол оларға айқайлады, оларды бұрышқа қойды, бірақ еш нәтиже бермеді. Сабақта тәртіпті орнатуға барлық әрекеттері сәтсіз аяқталған кезде, ол балаларға қолдарын партаға қойып, саусақтарды сызғышпен ұруды бұйырды.

Не істеу керек?

1. Тыңдаушының балаларды қандай да бір жолмен ұруға құқығы жоқ.
2. Тыңдаушы балаларды тек тілазарлық үшін жаза ретінде ұруға құқылы (бұл ережеден айрықша)
3. Балалар мұғалімге оларды ұрып тастағандары туралы хабарлауы керек.
4. Балалар сабақ өткізу ережелерін сақтау керек.

СИТУАЦИЯ 5 - ЖАҒДАЙ 5

На уроке литературы дети любили писать записки и передавать их друг другу. Учительница много раз предупреждала, что она заберет записки и прочтет их.

Однажды на уроке она забрала записку у школьника М. и сказала, чтобы он прочел ее содержимое всему классу. Школьник отказался. Учительница отправила его с запиской к директору, М. по дороге в кабинет директора записку порвал на кусочки и директору содержание ее рассказать отказался.

Как правильно поступить?

1. Учитель не имела право заставлять ученика М. читать записку
2. Учитель имела право заставить ученика М. прочитать записку, ведь она всех предупреждала
3. Дети не должны были передавать друг другу записки во время урока

Әдебиет сабағында балалар нота жазуды және оларды бір-біріне тапсыруды ұнататын. Мұғалім жазбаларды алып, оқып шығатынын бірнеше рет ескерткен.

Сабақта бір рет ол оқушы М.-дан жазбаны алып, оның мазмұнын бүкіл сыныпқа оқуды тапсырды. Оқушы бас тартты. Мұғалім оны нота арқылы директорға жіберді, директордың кеңсесіне барар жолда нотаны жыртты және директорға оның мазмұнын айтудан бас тартты.

Не істеу керек?

1. Мұғалімнің оқушы М.-ны жазбаны оқуға мәжбүрлеуге құқығы жоқ
2. Мұғалім барлығын ескерткендіктен, оқушы М.-ны жазбаны оқуға мәжбүр етуге құқылы болды
3. Сабақ барысында балалар бір-біріне жазбалар бермеуі керек

ПРАВИЛЬНЫЕ ОТВЕТЫ ДҰРЫС ЖАУАПТАР

- Ситуация 1 – Ответы 3 и 4
- Ситуация 2 – Ответы 1, 3 и 4
- Ситуация 3 – Ответы 1 и 4
- Ситуация 4 - Ответы 1, 3 и 4
- Ситуация 5 – Ответы 1 и 3
- Жағдай 1 – Жауаптар 3 және 4
- Жағдай 2 – Жауаптар 1, 3 және 4
- Жағдай 3 – Жауаптар 1 және 4
- Жағдай 4 - Жауаптар 1, 3 және 4
- Жағдай 5 – Жауаптар 1 және 3

ОБРАЗОВАТЕЛЬНЫЙ ПРОЕКТ ОО
«АССОЦИАЦИИ УЧЕНИКОВ ШАЙКЕНОВА»
STREET LAW KAZAKHSTAN

ДОПОЛНИТЕЛЬНАЯ ИНФОРМАЦИЯ ПО
ЗАЩИТЕ ДЕТЕЙ ОТ БУЛЛИНГА И
КИБЕРБУЛЛИНГА

«ШАЙКЕНОВ ШӘКІРТТЕРІ
ҚАУЫМДАСТЫҒЫ» ҚБ **STREET LAW**
KAZAKHSTAN БІЛІМ БЕРУ ЖОБАСЫ
БАЛАЛАРДЫ БУЛЛИНГА МЕН
КИБЕРБУЛЛИНГ ҚОРҒАУ ТУРАЛЫ
ҚОСЫМША АҚПАРАТ

- **Facebook:** <https://www.facebook.com/streetlawkz>
- **Instagram:** @streetlawkz
- **Email:** streetlaw2019@mail.ru; kazhigulova@gmail.com

Ассоциация Учеников Шайкенова

**НАЗАРЛАРЫҢЫЗҒА
РАХМЕТ!**

**БЛАГОДАРИМ
ЗА ВНИМАНИЕ!**